

Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Інститут вищої освіти НАПН України
Маріупольський державний університет

Міжнародна науково-практична конференція

**«Інтернаціоналізація як фактор конкурентоспроможності
сучасного університету»**

25-26 травня 2017 року

Збірник матеріалів конференції

Україна – Маріуполь – МДУ

Задорожна-Княгницька Л.В.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ: ДОСВІД МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ УНІВЕРСИТЕТІВ

У тезах розкрито міжнародні програми професійної підготовки керівників навчальних закладів. Розглядається сутність та зміст освітніх програм, розроблених на основі міждержавного співробітництва вищих навчальних закладів різних країн, започаткованих Маастрихтським інститутом менеджменту (Нідерланди), Національним університетом Ірландії, Університетом сера Джона Монаша (Австралія).

Ключові слова: диверсифікація вищої освіти, зміст навчання, нормативні та елективні навчальні курси, освітня програма, форми навчання.

Якість освіти є складною категорією, що має цивілізаційний, соціально-системний, національно-регіональний вимір, а тому розглядається як політична, соціальна, управлінська, педагогічна категорія. Як політична категорія, якість освіти акумулює засади освітньої політики держави на певному етапі її розвитку й головні стратегічні лінії розвитку національної системи освіти в контексті світових тенденцій. У зазначеному контексті особливої значущості набуває проблема інтернаціоналізації вищої професійної освіти з метою забезпечення її якості на міжнародному рівні.

Міжнародні програми професійної підготовки керівників навчальних закладів характеризуються суттєвою різноманітністю, відрізняються процедурою відбору абітурієнтів, вибором форм та методів навчання, загальною концепцією. Вони спрямовані на пошук та створення нових академічних можливостей для додаткового наукового зросту його студентів та викладачів, підвищення внутрішніх наукових та освітніх стандартів, забезпечення якості професійної підготовки фахівців, сприяння поширенню позитивного іміджу конкретних університетів як перспективної академічної спільноти в світі. Стрімкий розвиток таких міжнародних програм обумовлюється централізаційно-децентралізаційними, стандарто-зорієнтованими, професійно-зорієнтованими та ринково-зорієнтованими реформами у сфері освіти, що набувають глобального характеру [1, с. 7].

Прикладом міжнародної співпраці університетів у межах забезпечення якості вищої професійної освіти є програма підготовки менеджерів освіти, започаткована Маастрихтським інститутом менеджменту (Нідерланди). Місія створеного на початку 2014 р. навчального закладу полягає у підвищенні управлінського потенціалу фахівців, сприянні етичному веденню бізнесу, розвитку бізнес-освіти й упровадженню бізнес-інновацій у країнах сталого розвитку й тих, які розвиваються. Відповідно до цієї мети програми бізнес-освіти упроваджено у ВНЗ 15-ти країн-партнерів Голландії. Сьогодні Маастрихтської школи менеджменту (MSM) функціонують в Амстердамі, Брюсселі, Кельні, Франкфурті, Лондоні, Парижі [2].

Програма «Майстер в галузі менеджменту в освіті» (Masterin Managementin Education) спрямована на підготовку керівників середньої ланки в освітніх установах та розрахована на талановитих педагогів, які прагнуть зробити кар'єру в галузі освітнього менеджменту й лідерства.

Програма містить у собі 16 курсів та розрахована на 2 роки (1800 годин), у межах яких магістранти в очно-заочній формі оволодіватимуть змістом навчальних курсів, розподілених за наступними галузями:

– основні (Introduction courses) – навчальні курси, що знайомлять з основними взаємопов'язаними поняттями менеджменту й лідерства, основні завдання та функції управління в організаціях і вплив практики управління на організаційну ефективність,

методи й засоби ефективного управління («Вступ до лідерства й менеджменту», «Дослідницькі методи»);

– функціональні (Functional courses) – навчальні курси практичного спрямування, у межах яких здобуваються знання та відпрацьовуються навички в окремих функціональних галузях управління («Операційний менеджмент», «Маркетинг і управління взаємовідносинами з клієнтами», «Управління людськими ресурсами», «Менеджмент інформаційних систем», «Управління фінансами та облік витрат»);

– інтегративні (Integrative courses) – навчальні предмети, що розкривають міждисциплінарні аспекти управління та відображають категорії управлінських завдань і навичок, які визначені Р.Куїнном як «рамкові конструкції конкуруючих цінностей» («Інновації та управління змінами», «Стратегії та планування», «Організаційний розвиток та зміни», «Управління якістю»);

– спеціальні (Specialization) – навчальні курси, що змінюються кожного року й надають можливість поглибити професійну підготовку за окремими спеціалізаціями («Міжнародний бізнес», «Міжнародний маркетинг», «Управління культурною багатоманітністю», «Міжнародні мережі управління») [3].

Вивченню основних курсів передують двотижневий підготовчий період (тренінги, семінари, конференції, тимбілдінг, презентації), метою якого є вдосконалення навичок спілкування і встановлення контактів у групі. Подальше навчання відбувається у суворій відповідності до послідовності зазначених вище навчальних курсів, опанування якими відбувається як у межах аудиторних занять, так і з використанням он-лайн-спілкування, роботи магістрантів з інтернет-ресурсами та використанням спеціально підготовленої для цього платформи.

Завершальним етапом навчання є підготовка та захист індивідуального проекту, який розкриває здатність магістрів до інтеграції особистих знань та професійної практики. Він має форму бізнес-консалтинг проекту або прикладного дослідного проекту з чітко вираженим прагматичним підходом, що передбачає розробку конкретних рекомендацій навчальному закладу щодо вирішення проблем, які стоять перед ним. Окрім рекомендацій, такий проект містить у собі розробку методики дослідження стану навчального закладу та аналіз результатів отриманих даних.

Програму «Майстер Шкільного Лідерства» («Master of school leadership»), що реалізується у Національному університеті Ірландії в Мейнуті (National University of Ireland, Maunooth) та Університеті сера Джона Монаша (Австралія) було розроблено з метою задоволення потреб педагогів-практиків в оволодінні управлінськими знаннями та вміннями для можливості у подальшому обіймати посаду директора закладу освіти.

Характерною особливістю цієї програми є її змістовність та значний обсяг пропонованих знань та видів робіт. Така її складність обумовлює ретельний відбір абітурієнтів: до магістратури приймаються виключно ті особи, які мають дипломи з відзнакою за попередні ступені навчання, урядові нагороди чи заохочення, сертифікати з відзнакою за окремими спеціалізаціями в галузі освіти, соціальної політики або інтерактивних комунікаційних технологій, психології чи соціальної роботи.

Ще однією особливістю цієї програми є яскраво виражена аксіологічна й деонтологічна спрямованість, що відображається у меті самої програми: з'ясування власних цінностей та формування розуміння ролі керівника та його цінностей у процесі керівництва школою. Зазначена мета конкретизується у змісті наступних завдань: розвиток власного потенціалу з метою забезпечення успішного функціонування навчального закладу як навчального співтовариства; формування стійкої професійної позиції; вироблення управлінських та дослідницьких умінь; навчання розумінню правового та політичного контексту діяльності школи, встановленню балансу взаємин у рамках шкільної спільноти; ознайомлення зі змістом та результатами міжнародних досліджень у галузі управління школою [4].

Зміст програми представлено наступними навчальними модулями:

I рік навчання: «Рівність і розмаїття в освіті» або «Школа як освітнє середовище», «Школи й освітнє лідерство», «Вступ до досліджень у галузі освіти»;

II рік навчання: «Школа лідерства: фінансові, законодавчі та політичні контексти та їх наслідки», «Інформаційні та комунікаційні технології для викладання, навчання й керування у шкільному середовищі», написання та захист дисертації.

Для успішного опанування змістом програми магістрантам необхідно накопичити 100 кредитних пунктів, кожен з яких складається з чотирьох контрольних точок (зрізів) та успішно захистити магістерську дисертацію обсягом 20 – 25 тисяч слів. Її тема має бути пов'язаною з одним з аспектів виховання.

Таким чином, міжнародний освітній простір характеризується позитивним досвідом упровадження та реалізації альтернативних магістерських програм підготовки керівників освіти. Вони значно відрізняються за методологією, концептуальними підходами, змістом та пропонованими формами й методами навчання, разом із тим, є сучасними, демократичними й гнучкими, що актуалізує використання їх позитивного досвіду в Україні. Йдеться зокрема про можливість фондів, освітніх організацій та приватних осіб в розробці й упровадженні подібних альтернативних програм, затвердженню їх офіційного статусу, розширенні прав та можливостей для потенційних та чинних магістрів управління освітою отримувати фахову підготовку за програмами найбільшого сприяння.

Список використаної літератури

1. Сбруєва А. А. Тенденції реформування середньої освіти розвинених англomовних країн в контексті глобалізації (90-ті рр. XX – початок XXI ст.): [монографія] / А. А. Сбруєва. – Суми : Сум. обл. друкарня ; Козацький вал, 2004. – 500 с.

2. Shenton G. Designation of Master's Degree Titles In Management Education in Europe / G. Shenton // Forum EFMD. – 2000. – № 3. – P. 20–23

3. Maastricht school of management [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.msm.nl/>

4. National University of Ireland, Maynooth [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nuim.ie>.

L. Zadorozhna-Knyagnitska

ENSURING THE QUALITY OF PROFESSIONAL TRAINING OF EDUCATION MANAGERS: EXPERIENCE OF INTERNATIONAL UNIVERSITIES COOPERATION

The essence and content of international training programs for heads of educational institutions are revealed in theses. The essence and content of educational programs, prepared on the basis of international cooperation of higher education institutions in different countries, are considered, namely: The National University of Ireland (Maynooth) and Monash University (Australia).

Key words: diversification of higher education, educational content, major and elective courses, educational program, forms of learning.

УДК 378.14 (477.62-2) (043)

Зіміна М.В.

МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВНЗ (НА ПРИКЛАДІ МАРІУПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ)

У тезах розглянуто складові моніторингу якості освітньої діяльності в Маріупольському державному університеті. Проаналізовано такі критерії якості освітньої діяльності, як якість знань здобувачів вищої освіти, якість надання освітніх послуг, рівень забезпечення освітніми ресурсами.